

Gorica R. Tomić

MORFOLOŠKA I SEMANTIČKA ANALIZA GLAGOLSKIH ANGLICIZAMA NA -OVATI U SRPSKOM JEZIKU¹

U radu se analizira 36 primera novijih glagolskih anglicizama na sufiks *-ovati* tipa *brejkovati*, *rejvovati*, *skremblovati* i sl. ekscerpiranih iz elektronskog izdanja *Rečnika novijih anglicizama*. Cilj je da se primenom kvalitativne i kvantitativne metode utvrde najčešći mehanizmi njihove tvorbe, kao i načini semantičkog prilagođavanja u srpskom jeziku. U svrhu analize značenja koje strana leksema ostvaruje u jeziku primaocu korišćen je i *Veliki rečnik stranih reči i izraza*. Takođe nastojimo da utvrdimo i oblasti u kojima su preuzimanja najčešće vršena. Analiza je pokazala da je najveći broj anglicizama (njih 31) tvoren dodavanjem domaćeg sufiksa *-ovati* na prethodno potpuno transformizovanu englesku glagolsku osnovu u punom ili nešto izmenjenom obliku (elipsom i/ili skraćivanjem). Kao osnova ostalih pet primera javlja se, pun ili unekoliko izmenjen, transformizovani oblik engleske imenice na sufiks *-ing*. Semantičkom analizom kod 29 glagola beležimo suženje značenja (u broju i u polju), a kod ostalih 7 glagola nultu semantičku adaptaciju. Iako samo u slučaju dva anglicizma, ipak beležimo i proširenja u broju značenja, gde su, nakon potpune integracije u srpski jezik, razvijena značenja nezavisno od onih datih u kontrolnom onlajn izdanju *Oksfordskog rečnika engleskog jezika*. Utvrđeno je i da su preuzimanja leksema najčešće vršena iz oblasti računarske tehnike i tehnologije i zabave.

Ključne reči: *glagolski anglicizmi, sufiks -ovati, srpski jezik, morfološka i semantička analiza*

1. UVOD

S obzirom na to da su najveći “izvoznici” novih predmeta i pojava zemlje anglofonog govornog područja, kao verovatno najmoćniji jezik davalac

¹ Rad je urađen u okviru projekta 178014: *Dinamika struktura savremenog srpskog jezika* (rukovodilac: prof. dr Miloš Kovačević), koji finansira Ministarstvo prosvete, nauke i tehnološkog razvoja Republike Srbije.

poslednjih godina javlja se upravo engleski. U svom, čini se, nezaustavljivom napredovanju, ovaj jezik globalne komunikacije vrši ogroman uticaj na sve jezike sa kojima dolazi u dodir, osobito one “male” kakav je srpski. Ishodi takvih jezičkih kontakata različiti su i mogu se kretati od pojedinačnih leksičkih i strukturnih “pozajmljivanja” do tipološkog restrukturiranja jezika (Filipović, J., 2009: 91). Ipak, kao najjednostavnija vrsta jezičkog uticaja navodi se “pozajmljivanje” leksema koje gotovo uvek “ide ruku pod ruku” sa kulturološkim “pozajmljivanjem” (Sapir, 1921: 206) i koje predstavlja jedan od najčešćih načina bogaćenja leksičkog fonda jezika.

U kontaktu srpskog sa engleskim nastao je jedan neformalni varijetet – *anglosrpski*². Ono što o ovom hibridnom “jeziku” znamo jeste da je posredi konstrukt “čija je glasovna struktura srpska, čiji su oblici obično srpski, čije su reči često nepotrebno pozajmljene iz engleskog” i često loše uklopljene u sistem srpskoga jezika što može rezultirati nerazumevanjem istog od izvornih govornika (RNA, 2018: 7). Ova “neprikladnost” posledica je i nedovoljnog truda da se upoznaju i održe norme jezika u kontaktu. Neki od razloga za ovakva i slična preuzimanja i, izgleda, sve izraženiju “gostoprимljivost” nosilaca savremenog srpskoga jezika potkrepljeni su nužnošću da se nova stvar ili ideja što pre imenuje, strahom da u datom kontekstu srpski prevodni parnjak neće potpuno odgovarati engleskoj leksemi, ekonomičnošću u izrazu, nepoznavanjem maternjeg jezika, kao i nikada iskorenjenim pomodarstvom. Ovakva situacija navela je neke autore da postave pitanja opravdanosti upotrebe anglicizama (osobito onda kada postoje srpski ekvivalenti kao, npr., u slučaju glagola *merdžovati* – *objediniti*, *ujediniti*, *sjediniti*, *spojiti* (*se*), čime jezik biva nepotrebno opterećen), njihove prilagođenosti i opstanka u srpskom jeziku, derivacionog potencijala, kao i pitanje da li Srbima i u Srbiji ima života bez anglicizama (Mišić Ilić, 2014).

O terminu *anglicizam* pisali su mnogi autori (v. Filipović, R., 1986, 1990; Prčić, 2005; RNA, 2018; Mišić Ilić, 2014). Primera radi, Prčić (2005: 59) smatra da “u uobičajenom značenju termina, anglicizam predstavlja opštu reč ili vezanu morfemu (tj. prefiks ili sufiks) iz engleskog jezika koja se

² Mišić Ilić (2011: 89) smatra da ovaj termin treba razlikovati od varijeteta *sergliš* ili *serbliš*, pri čemu *anglosrpski* označava govor izvornih govornika srpskog na srpskom govornom području, a *sergliš* ili *serbliš* govor srpskih iseljenika u anglofonim govornim područjima.

upotrebljava u srpskom [...], s različitim stepenom integrisanosti u njegov sistem. Ali, u ponešto neuobičajenom značenju termina, anglicizam čini i reč, sintagma ili rečenica u srpskom jeziku čija upotreba odražava i/ili sledi normu engleskog jezika – ortografsku, fonološku, gramatičku, semantičku ili pragmatičku”. Ovaj autor predlaže podelu anglicizama na: *preoblikovane*, tj. “obličko-sadržinske inovacije” nastale preuzimanjem “novog oblika i njemu pridružene nove sadržine” (npr. *daunloudovati*), *prevedene* i *mešovite* (Prčić, 2005: 124–125, 127). Za Filipovića (1990: 16), “anglicizam je engleska riječ preuzeta iz engleskog jezika kao strana riječ koja se, da bi se mogla integrirati u sustav jezika-primaoca i tako postati pozajmljenica, u toku transfera mora adaptirati prema sustavu jezika-primaoca”. Pritom, stepen integracije anglicizma umnogome zavisi od fonoloških i morfoloških struktura jezika davaoca i jezika primaoca (Galstyan, 2012: 152).

U nekim novijim radovima stranih istraživača, termin *anglicizam* upotrebljava se da označi svaku vrstu interferencije (fonološke, morfološke, sintaksičke, frazeološke, ali i semantičke, pragmatičke, stilističke i kulturološke) koja se kao takva može pripisati uticaju engleskog jezika (Pulcini, Furiassi & Rodríguez González, 2012: 5). Isti autori navode i nešto manje obuhvatno određenje ovog termina koje daje Gottlieb (Gottlieb, 2005: 163, prema Pulcini, Furiassi & Rodríguez González, 2012: 5). On, naime, pod *anglicizmom* podrazumeva svako pojedinačno ili sistemsko jezičko obeležje preuzeto iz engleskog jezika ili pak motivisano engleskim modelom koje se upotrebljava u kontekstu nekog drugog jezika. Onysko (2007: 10) u svojoj studiji o anglicizmima u nemačkom jeziku piše da se termin *anglicizam* često koristi kao opšti naziv za elemente iz engleskog jezika u drugim jezicima. Međutim, u nastojanju da preciznije odredi ovaj termin (u kontekstu svog istraživanja), isti autor koristi formalni kriterijum te na osnovu njega *anglicizam* definiše kao svaki leksički, strukturalni i fonološki element u nemačkom jeziku koji se može dovesti u formalnu vezu sa engleskim jezikom (Onysko, 2007: 90).

2. PREDMET, CILJ I METODOLOGIJA ISTRAŽIVANJA

Budući da su, prema modelu gramatike zavisnosti, glagoli ti koji imaju ulogu jezgra u oblikovanju rečenice (Mrazović i Vukadinović, 2009: 68), te da isti predstavljaju najslženiju vrstu reči (Galstyan, 2012: 159), u

fokusu našeg istraživanja našli su se glagolski anglicizmi. Za razliku od nekih drugih vrsta reči (npr. imenica i prideva) koje se iz jezika davaoca mogu preuzimati u svom izvornom obliku, glagoli se uvek prilagođavaju gramatičkom sistemu jezika primaoca (Galstyan, 2012: 159). Što se, konkretno, tvorbe glagolskih anglicizama tiče, Filipović (1986: 136) piše da u formiranju osnovnog oblika srpskog ili hrvatskog glagola strana leksema služi samo kao osnova, dok je jezik primalac taj koji obezbeđuje formante i nastavke, jer glagoli u engleskom nemaju infinitivni nastavak koji bi poslužio kao razlikovno obeležje u odnosu na druge vrste reči (u prvom redu imenice³) (Filipović, R., 1990: 35).

Morfološkoj i semantičkoj analizi ovde je podvrgnuto 36 novijih anglicizama na -ovati⁴ preuzetih postupkom potpune ekscerpcije iz elektronskog izdanja *Rečnika novijih anglicizama* (RNA, 2018) s ciljem da se utvrde mehanizmi njihove tvorbe, ispita odnos značenja tih anglicizama prema značenjima strane lekseme, kao i oblasti u kojima su preuzimanja najčešće vršena. Odabrali smo da analiziramo anglicizme na -ovati s obzirom na to da su oni među glagolima obrađenim u RNA najbrojniji. Naime, od ukupno 58 glagola, njih 36 tvoreno je dodavanjem sufiksa -ovati, 18 sufiksom -irati, dva glagola sufiksom -isati i po jedan glagol sufiksima -ati i -nuti. Kao kontrolne izvore koristili smo *Veliki rečnik stranih reči i izraza* (VR-

³ S obzirom na to da smo u dvama rečnicima uz anglicizam naišli na slučajeve gde piše samo “od eng. x” ili pak ne piše ništa, problem utvrđivanja osnove rešili smo ili po analogiji sa drugim sličnim primerom kod koga je osnova data (npr. *upgrade* prema *update*, up. RNA, 2018: 30) ili primenom kriterijuma koji bi se mogao formulisati kao što sledi: ako u kontrolnom rečniku engleskog jezika postoji glagol među čijim značenjima je i ono koje smo “uvezli” u srpski, onda smo smatrali da je osnova taj engleski glagol a ne njemu formalno identična imenica (v. anglicizam *titlovati* u tabeli niže za čiju tvorbu pretpostavljamo da je poslužio glagol *subtitle* a ne imenica *subtitle(s)*). U protivnom smo osnovom smatrali englesku imenicu.

⁴ Piper i Klajn (2015: 244) pišu da se njime izvode mnogi glagoli od stranih osnova, s tim da je tvorba glagola na -ovati od prideva vrlo retka, čak i u srpskom. O njegovoj “vitalnosti” u tvorbi glagola od strane osnove u srpskom jeziku svedoči i naša jezička stvarnost, tj. primeri novijeg datuma tipa *autovati (se)*, *bindžovati*, *blogovati*, *brendovati*, *bukmarkovati*, *debovati*, *haštagovati*, *hendlovati*, *minglovati (se)*, *rejdžovati*, *rostovati*, *selfovati (se)*, *šerovati*, *skimovati (bankovnu karticu)*, *skrinšotovati*, *spamovati*, *spinovati (javnost)*, *tagovati*, *trendovati*, *trolovati*, *tverkovati*, *tvitovati*, *uploudovati*, *vlogovati* koje smo iznašli na internetu, kao njihovom nepresušnom izvoru. U *Gramatici* Mrazović i Vukadinović (2009: 100) infinitivni formant -ova navodi se kao jedan od najproduktivnijih u srpskom jeziku.

SRiI, 2010) i onlajn izdanje *Oksfordskog rečnika engleskog jezika* (ODE), za koji smo se odlučili jer su u njemu predstavljeni različiti dijalekti engleskog jezika. Značenja data u VRSRiI koristili smo kao dopunu značenjima u RNA, kao i onda kada je uz odrednicu u RNA ponuđen samo primer. Na osnovu značenja osnove i anglicizma, primenom kontrastivnog metoda, analiziramo način semantičkog prilagođavanja (NSP), tj. prirodu promene na semantičkom nivou od preuzimanja osnove do potpune integracije pozajmljenice u srpski jezik. U tome se oslanjamo na vrste semantičkih prilagođavanja koje daje Filipović (1986: 180): a) nulta semantička adaptacija ili jednakost između značenja osnove i anglicizma S^5_o , b) suženje značenja u broju S_{1b} i polju S_{1p} , i c) proširenje značenja u broju S_{2b} i polju S_{2p} . Suženje se najčešće ogleda u preuzimanju jednog ili, ređe, više značenja polisemične lekseme ne bi li se imenovao novi predmet, pojava ili običaj iz kulture jezika davaoca. U slučaju kada se preuzeto značenje proširi unutar istog značenjskog polja ili u slučaju da anglicizam razvije potpuno novo značenje, govorimo o obrnutom procesu, tj. proširenju značenja u polju, odnosno broju (Filipović, R., 1986: 65–67, 161, 171). U interpretaciji morfološkog lika anglicizma i načina semantičkog prilagođavanja upotrebljavamo kvalitativnu metodu, dok kvantitativnoj metodi pribegavamo onda kada treba utvrditi: a) vrstu reči iz jezika davaoca koja prednjači u osnovi anglicizama, b) najzastupljeniji NSP, i c) oblasti unutar kojih su anglicizmi najčešće preuzimani.

3. ANALIZA KORPUSA SA DISKUSIJOM

U nastavku dajemo tabelarni pregled 36 anglicizama uz kategoriju glagolskog vida⁶ i značenja koja oni ostvaruju u srpskom jeziku (kolona 1), kao i značenja osnove (kolona 3). Masnim fontom data su ona značenja osnova koja nisu preuzeta u srpski jezik, kao i ona značenja koja su se razvila sekundarnom adaptacijom, a kojih nema u ODE-u. U koloni 2 analiziramo način semantičkog prilagođavanja kroz koje je anglicizam prošao od preuzimanja lekseme iz engleskog do potpune integracije u srpski jezik.

⁵ S označava semantičku adaptaciju. Brojevi 1 i 2 odgovaraju primarnoj, odn. sekundarnoj adaptaciji. Primarnoj pripada i S_o .

⁶ Uz svaki dvovidski glagol u fusnoti dajemo primer tog glagola najpre imperfektivno a zatim i perfektivno upotrebljenog, budući da se njihov vid “ostvaruje u zavisnosti od sintaksičke upotrebe” (Mrazović i Vukadinović, 2009: 84).

RNA i VRSRiI	NSP	ODE ⁷
apdejtovati⁸ (im)pf⁹ 1 (iz)vršiti apdejt ili dopunu nekog teksta novim i svežim podacima, ažurirati, inovirati 2 instalirati apdejt, tj. najnoviju verziju, naročito kompjuterskog programa	<i>S1p</i> <i>S2b</i>	update v. 1 Make sth more modern or up to date 1.1 Give sb the latest info about sth
apgrejdovati (im)pf⁰ 1 dograditi, unaprediti, usavršiti (softver ili hardver)	<i>S1p</i>	upgrade v. 1 Raise to a higher standard, improve (equipment or machinery) by adding or replacing components 1.1 Raise (an employee) to a higher rank
bekapovati (im)pf¹ 1 izraditi kopiju datoteke ili diska radi zaštite od gubitka podataka	<i>S1b</i>	back sth up phr v. 1 Make a spare copy of data or a disk 2 Cause vehicles to form into a queue due to congestion
bildovati¹² impf 1 sistematski vežbati (dižući tegove) u cilju jačanja i oblikovanja mišića, razvijanja telesne mase, ponekad u takmičarske svrhe	<i>S₀</i>	bodybuilding n. 1 A sport involving strenuous physical exercise to strengthen the muscles

⁷ Zbog prostorne ograničenosti dajemo unekoliko skraćene definicije pojedinih odrednica iz ODE-a.

⁸ Pronašli smo primer da se i osoba može apdejtovati: “Budi profi – apdejtuj se” (naziv kursa za digitalne menadžere), preuzet sa: <http://edukaplus.com/naucitebrzo/eduka-plus-u-akciji-budi-profi-apdejtuj-se/>. Zanimljivo je da se ovaj glagol u srpskom koristi i kao reflektivni (povratni).

⁹ *koristim.sekvence iz Aftera koje importujem (i kasnije prepravljam/apdejtujem) live* (<https://startit.rs/kreatori-i-alati-andrija-kovac-kreativni-direktor/>); *Cim apdejtujem opet zabaguje* (<http://www.androidsrbiya.rs/FORUM/viewtopic.php?f=139&t=3385&start=135>).

¹⁰ *pa zato [...] updejtujemo, daunloudujemo, apgrejdujemo [...]* (<https://forum.b92.net/topic/25657-stanje-duse/page-22>); *Cim apgrejdujem opet zabaguje* (ovaj primer smo konstruisali na osnovu drugog primera iz fusnote br. 10).

¹¹ *Tu smo, živimo, prihvatamo, učimo, bekapujemo* (<http://ke vazakon.com/poruka-za-sve-generacije-na-tviteru-i-fejsu-umesto-statusa/>); *kad bekapujemo kontakte [...], dobijamo [...]* (<http://forum.androidsrbiya.rs/viewtopic.php?p=80897>).

¹² Budući da je u RNA (2018: 41) dat primer: *Kaže, polako “bilduje” znanje, a već od 1. januara počće maratonske pripreme.*, zainteresovalo nas je da proverimo kako se još ostvaruje ovo metaforičko značenje datog glagola. Ilustrujemo: *Nema [...] smisla na takav način bildovati javno mnjenje [...]* (Primer je preuzet iz Korpusa savremenog srpskog jezika (KSSJ) Matematičkog fakulteta Univerziteta u Beogradu (<http://www.korpus.matf.bg.ac.rs>), čiji su nosioci Duško Vitas i Miloš Utvić).

RNA i VRSRiI	NSP	ODE
brejkovati ¹³ <i>impf</i> 1 plesati brejkdens, dinamičan solo ples uz rep muziku, zasnovan na akrobacijama na tlu, ob. na ulici	S_0	breakdance v. 1 Perform an energetic and acrobatic style of street dancing, typically to hip-hop or funk music
četovati/čatovati <i>impf</i> 1 učestvovati u četui, u komunikaciji putem interneta između najmanje dve osobe, koje naizmenično ispisuju poruke na tastaturi u realnom vremenu	<i>Slp</i>	chat v. 1 Talk in a friendly and informal way 1.1 Exchange messages online in real time w/ ¹⁴ one or more users of a computer network
daunloudovati (<i>im</i>) <i>pf</i> ¹⁵ 1 preuzeti datoteku sa udaljenog kompjutera	S_0	download v. 1 Copy data from one computer system to another, typically over the Internet
digitalizovati (<i>im</i>) <i>pf</i> ¹⁶ 1 pretvarati sliku, zvuk i sl. u digitalni oblik radi obrade pomoću kompjutera; izraziti u digitalnom obliku	S_0	digitalize v. 1 Convert pictures or sound into a digital form that can be processed by a computer

¹³ S obzirom na to da se u razgovornom stilu i žargonu imenički anglicizam *brejk* javlja i u značenju “prekid, prestanak, pauza” (VRSRiI 2010: 237) i da bi se na osnovu toga glagolski anglicizam *brejkovati* mogao razumeti kao *napraviti pauzu*, zainteresovalo nas je da proverimo šta neki nosioci savremenog srpskog jezika podrazumevaju pod ovim glagolom. U tu svrhu smo napravili malu anketu u kojoj je učestvovalo 27 ispitanika (starosti između 19 i 33 godine). Anketa je sprovedena putem imejla i sastojala se od jednog pitanja koje je glasilo: *Po Vašem mišljenju, šta znači glagol brejkovati?* Nekoliko ispitanika je dalo više od jednog značenja ovog anglicizma. Rezultati ankete (prema opadajućem broju pojavnosti) izgledaju ovako: napraviti pauzu, pauzirati, odmoriti (se) (nakratko) (deset puta navedeno značenje); brejkdensovati, igrati (brejkdens), plesati (u stilu brejkdensa) (osam puta); (s)lomiti, prelomiti nešto, slomiti nekoga (mentalno) (četiri puta); prekidati, prekinuti, okončati (četiri puta); (u tenisu) uzeti brejk poen (četiri puta); kočiti, onemogućavati, smetati, ometati (tri puta); pokidati (koliko si dobar) (jednom); krenuti po zlu (jednom).

¹⁴ With.

¹⁵ V. prvi primer u fusnoti br. 11; *Filmove koje daunloudujemo, možemo premotavati* [...] (KSSJ).

¹⁶ *Kako država digitalizuje svoje usluge* [...] (<http://bif.rs/2018/05/kako-drzava-digitalizuje-svoje-usluge-put-birokratije-bez-saltera-hartije/>); [...] *čim se taj tekst digitalizuje* [...] (KSSJ).

RNA i VRSRiI	NSP	ODE
dilovati <i>impf</i> 1 prodavati robu krajnjem kupcu, najčešće nezakonito 2 trgovati, poslovati; sklopiti sporazum s nekim	<i>S1b</i> , <i>p</i>	deal (in) v. 1 Distribute cards to players for a game 1.1 Include a new player in a card game by giving them cards 1.2 Distribute sth to sb 2 Take part in commercial trading of a particular commodity 2.1 Be concerned w/ 2.2 Buy and sell illegal drugs 3 Take measures concerning sb/sth 3.1 Cope w/ a difficult person or situation 3.2 Treat sb in a particular way 3.3 Have commercial relations w/ 3.4 Discuss 4 Inflict a blow on sb/sth
dopingovati (se)¹⁷ (<i>im</i>)<i>pf</i>¹⁸ 1 dati (kome) doping 2 uzimati nedozvoljena stimulativna sredstva	<i>S1b</i> , <i>p</i>	doping n. < dope v. 1 Administer drugs to in order to inhibit or enhance sporting performance 1.1 Be under the influence of drugs, typically illegal ones 1.2 Treat (food or drink) w/ drugs 1.3 Regularly take illegal drugs 2 Cover w/ varnish or other thick liquid 3 Add an impurity to a semiconductor
draftovati (<i>im</i>)<i>pf</i>⁹ 1 birati po određenim kriterijumima nove igrače za neki profesionalni košarkaški tim	<i>S1b</i> , <i>p</i>	draft v. 1 Prepare a preliminary version of a document 2 Select sb and bring them somewhere for a certain purpose 2.1 US Conscript 2.2 <i>North American</i> Select a player for a sports team through the draft

¹⁷ Primer: [...] *otkriveno je da se dinar dopinguje velikom količinom evra.* (<http://www.alo.rs/razbibriga/preleske/krece-rijaliti-zabela-24-7/40741/vest>) pokazuje da se *dopingovati* upotrebljava i u značenju *podsticati vrednost jedne prema drugoj valuti*.

¹⁸ *Kako se nije setio vere dok se dopingovao?* (http://www.b92.net/velikibrat/komentari.php?nav_id=711052); *Dopingovao se i hteo da krene [...]* (ovaj primer, u nešto izmenjenom obliku, preuzet je sa: <https://www.blic.rs/vesti/hronika/bane-sansajn-dopingovao-sam-se-ispod-mosta-ali-nisam-tukao-policajca/3b2bqwl>).

¹⁹ *A kriterijumi kojim se Sikseri rukovode kada draftuju i trejduju [...]* (<https://sport.blic.rs/forum/okafor-bacanjem-dresa-pokazao-nezadovoljstvo-to-je,0,2430550,195502462,czytaj.html>); *Da vole da, kada nekoga draftuju, on provede celo leto tamo.* (<https://www.mozzartsport.com/kosarka/vesti/intervju-nemanja-nedovic-jesam-li-te-za-ovo-platio-l-000-evra-video/298396>).

RNA i VRSRiI	NSP	ODE
drilovati (im)pf²⁰ 1 dugotrajno i intenzivno fizički vežbati radi sticanja kondicije; sprovesti dril na kome; uvežbavati regrute 2 sistematski uvežbavati radi ovladavanja nekom veštinom, ob. jezičkom	<i>Sib</i>	drill v. 1 Produce a hole in sth by or as if by boring w/ a drill 1.1 Make a hole in sth by boring w/ a drill 1.2 Bore a hole in 1.3 Bore a hole in to obtain oil or water 1.4 Cut away part of a tooth before filling it 1.5 (of a sports player) hit (a shot) hard and in a straight line 2 Subject sb to military training exercises 2.1 Take part in military training exercises 2.2 Instruct sb in sth by the means of repeated exercises 2.3 Cause sb to learn sth by repeating it regularly
džemovati impf 1 učestvovati u džem-sešnu ili improvizovanoj svirci džez muzičara koji inače ne nastupaju zajedno	<i>Sib</i>	jam v. 1 Squeeze into a specified space 1.1 Push sth into a space 1.2 Crowd on to an area to block it 1.3 Cause telephone lines to be continuously engaged w/ a large number of calls 2 Become stuck 2.1 Make (a broadcast, etc.) unintelligible by causing interference 3 Improvise w/ other musicians, in jazz or blues
editovati (im)pf²¹ 1 obrađivati neku datoteku, naročito tekstualnu, uz pomoć editora, menjanjem tehničkih karakteristika teksta	<i>Sib</i>	edit v. 1 Prepare written material for publication by modifying it 1.1 Choose material for a film or radio or television programme and arrange it to form a coherent whole 1.2 Change text on a computer 1.3 Remove unnecessary or inappropriate material from a text, film, or radio or television programme. 2 Be editor of a newspaper or magazine

²⁰ [...] *američki instruktori driluju* [...] *vojnike* (KSSJ); Uvođenjem vremenskog subjunktora *nakon što* dobijamo: *Nakon što ih američki instruktori driluju* [...], *vojnici* [...].

²¹ *npr dok edituje neki office dokument* (<https://forum.benchmark.rs/showthread.php?293504-Preporuka-za-jeftin-laptop&p=3040442&viewfull=1&styleid=22>); Uvođenjem vremenskog subjunktora *nakon što* dobijamo: *Npr., nakon što edituje neki office dokument* [...].

RNA i VRSRiI	NSP	ODE
hakovati (im)pf²² 1 neovlašćeno pristupati kompjuterskom sistemu, podacima	<i>S1b</i> , <i>p</i>	hack v. 1 Cut w/ heavy blows 1.1 Kick wildly or roughly 2 Gain unauthorized access to data in a system or computer 2.1 Program quickly and roughly 3 Cough persistently 4 Cope
kik-boksovati impf 1 baviti se boksom u kome je dozvoljeno i udaranje nogom	<i>S₀</i>	kick-boxing n. 1 A form of martial art which combines boxing w/ elements of karate, in particular kicking w/ bare feet
kompjuterizovati (im)pf²³ 1 opremiti kompjuterima banke, pošte, škole i sl. i koristiti ih u procesu rada 2 unositi podatke u kompjuter	<i>S₀</i>	computerize v. 1 Convert (a system, device, etc.) to be operated by computer 1.1 Convert information to a form which is stored or processed by computer
konvertovati (im)pf²⁴ 1 pretvarati iz jednog oblika u drugi; (iz)vršiti konverziju, (iz)menjati 2 prevesti u drugu veru	<i>S1b</i> , <i>p</i>	convert v. 1 Change the form or function of sth 1.1 Be able to change from one form to another 1.2 Change (money, stocks, or units in which a quantity is expressed) into others of a different kind 1.3 Adapt a building 1.4 Transpose the subject and predicate according to certain rules to form a new proposition by inference 2 Change one's religious faith or other belief 2.1 Persuade sb to change their religious faith or other belief 3 Score in a sport or game

²² *Kad mirovnjaci hakuju* (<https://www.vreme.com/cms/view.php?id=336163>); *kliknes i hakuju ti telefon* (<https://forum.klix.ba/android-os-t83095s13575.html>).

²³ *Dok smo kompjuterizovali rad u biblioteci* (za konstrukciju ovog primera poslužio nam je sledeći primer u kojem je ovaj glagol upotrebljen perfektivno: [...] *mi smo potpuno kompjuterizovali rad u biblioteci.* (<http://www.rts.rs/page/stories/sr/story/57/srbija-danas/1075314/sto-godina-biblioteke-u-vlasotincu.html>)).

²⁴ *baterija može da izdrži dok konvertuje 4k video* (http://www.b92.net/mobilni/tehnopolis/komentari.php?nav_id=855343); *Ako uplata legne kasnije, fond novac konvertuje u jedinice [...]* (KSSJ).

RNA i VRSRiI	NSP	ODE
		3.1 Rugby Score extra points after a try by a successful kick at goal²⁵ 3.2 American Football Advance the ball far enough after a down to get another try for a first down 3.3 American Football Make an extra score by kicking a goal (one pt) or running another play into the end zone (two pts)
(u)logovati (se)²⁶ (im)pf²⁷ 1 unositi tražene podatke i pristupati nekom kompjuterskom sistemu ili mreži; prijavljivati se/prijaviti se	S_0	log in/on phr v. 1 Go through the procedures to begin use of a computer, database, or system
miksovati²⁸ impf 1 koristiti mikser za pripremu hrane 2 mešati razna pića za koktele i sl. mešavine da bi se postigao određeni ukus ili izgled 3 obavljati posao miksera na radiju, TV, filmu 4 obavljati posao disk-džokeja	$S1b,$ p	mix v. 1 Combine or put together to form one substance 1.1 Be able to be combined to form one substance 1.2 Make or prepare by combining various ingredients 1.3 Juxtapose to form a whole whose constituent parts are still distinct 2 Associate w/ others socially 3 Combine two or more signals or soundtracks into one

²⁵ Pronašli smo da je i ovaj smisao prenet u srpski: *I na na kraju esej [...] koji je konvertovao [...]*. <<http://rugbyserbia.com/radovi-juniori-ubedljivi-na-otvaranju-sezone/>>.

²⁶ U RNA (2018: 150) je dat samo oblik *logovati*, a u VRSRiI (2010: 722) kod odrednice *logovati se* stoji upućivanje na *ulogovati se* (VRSRiI 2010: 1298). Preuzetom značenju, prema ODE-u, odgovara smisao fraznog glagola *log in* (or *on*) koji dajemo u tabeli, ali ne i značenja data pod *log*, v. Samim tim ne može se zanemariti adverbijalna partikula i njeno značenje u analizi tvorbe ovog anglicizma.

²⁷ Primere dajemo samo za glagol *logovati*, kao dvovidski. [...] *on me loguje pola sata* (<http://yugiohsrbija.serbianforum.info/t764p25-kcvds-update>); *Čim kliknem na forum pretraživač me automatski loguje* (<https://forum.elektricar024.com/viewtopic.php?t=517>).

²⁸ Zanimljivo je da se ovaj glagol u neformalnom izražavanju javlja i kao povratni, i to u značenju *mešati se među drugim ljudima: Započinjući kao klasična akciona priča, "Hobo" se postepeno razvija u mračnu [...] koji miksuje gruv i drajv bez ikakve želje da se miksuje s ljudskim "mutljagom"*. (KSSJ).

RNA i VRSRiI	NSP	ODE
		3.1 Produce a sound signal or recording by combining a number of separate signals or recorded soundtracks 3.2 Produce a piece of continuous music, typically dance music, by combining a number of separate recordings 4 Be belligerent physically or verbally
rejtingovati (im)pf ²⁹ 1 imati stepen ugleda, vrednosti, popularnosti 2 odrediti mesto na listi takmičara, skali	<i>S1p</i>	rating n. < rate v. 1 Assign a standard or value to sth according to a particular scale 1.1 Assign a standard, optimal, or limiting rating to a piece of equipment 1.2 UK Assess the value of a property to levy a local tax 2 Consider to be of a certain quality or standard 2.1 Be regarded in a specified way 2.2 Have a high opinion of 2.3 Be worthy of
rejvovati impf 1 učestvovati na velikom celonoćnom okupljanju mladih uz bučnu i dinamičnu popularnu muziku i neprekidno plesanje	<i>S1b</i>	rave v. 1 Talk incoherently 1.1 Rant 2 Praise enthusiastically 3 Attend a rave party
remiksovati ³⁰ (im)pf ³¹ 1 ponovo snimiti, snimati novu, izmenjenu verziju neke muzičke kompozicije	<i>S1p</i>	remix v. 1 Mix sth again 1.1 Produce a different version of a musical recording by altering the balance of the separate tracks
repovati impf 1 izvoditi rep	<i>S1b</i>	rap v. 1 Strike a surface to attract attention 1.1 Strike sth several times 1.2 Strike sharply w/ a stick or similar implement 1.3 Criticize

²⁹ [...] članovi odbora koji “rejtinguju” filmove [...] (https://www.navidiku.rs/magazin/zabava/cenzurisanje-filmova_14475/); Uvođenjem temporalnog subjunktora *čim* dobija-mo: *Čim članovi odbora rejtinguju filmove*, [...].

³⁰ Sledeći primer pokazuje da predmet remiksovanja ne mora nužno biti muzička kompozicija nego i književno delo, kao u: *Naime, Barbi Marković remiksuje i skrećuje novelu “Hodanje” poznatog austrijskog književnika Tomasa Bernharda.* (KSSJ).

³¹ *Dok je DJ Spooky remiksovao “CD Rom” sa “Xenophonie”.* Prethodni primer smo konstruisali na osnovu primera preuzetog iz KSSJ-a koji glasi: [...] *sa DJ Spookyjem, koji je remiksovao “CD Rom” sa “Xenophonie”, što nikad nije objavljeno.*

RNA i VRSRiI	NSP	ODE
		1.4 Say sharply or suddenly 2 Talk or chat in an easy and familiar manner 3 Perform rap music
semplovati ³² (<i>im</i>) <i>pf</i> ³³ 1 koristiti semploye (digitalne zvučne zapise) pri pravljenju novog snimka	<i>S1b</i> , <i>p</i>	sample v. 1 Take a sample of sth for analysis 1.1 Taste food or drink 1.2 Get a representative experience of 2 Ascertain the momentary value of an analogue signal many times a second to convert it to digital form 2.1 Record or extract a small piece of music or sound digitally for reuse as part of a composition or song
serijalizovati (<i>im</i>) <i>pf</i> ³⁴ 1 štampati roman ili emitovati film u obliku serijala	<i>S1b</i>	serialize v. 1 Publish or broadcast a story or play in regular instalments 2 Arrange sth in a series 3 Compose according to the techniques of serialism
skrečovati (<i>im</i>) <i>pf</i> ³⁵ 1 naglo pomerati gramofonsku ploču napred-natrag u toku reprodukcije radi dobijanja određenog zvučnog efekta	<i>S1b</i>	scratch v. 1 Mark the surface w/ a sharp object 1.1 Make a wound in the skin of 1.2 Rub w/ one's fingernails to relieve itching 1.3 Make a mark or hole by scoring a surface w/ a sharp object 1.4 Write hurriedly 1.5 Remove sth from sth else by pulling a sharp implement over it

³² Sudeći prema sledećem primeru: *U knjizi Kobralingus on sempluje odlomke Šekspirovih drama, romana Zejna Greja i poezije Emili Dickinson, tvoreći hibrid [...] (KSSJ), semplovati se koristi i u značenju koristiti postupak "narativnog semplovanja" – tehnika koja uklapa književni tekst u muzički ritam (KSSJ).*

³³ *Rijana sempluje Metaliku* (<http://www.niscafe.com/rijana-sempluje-metaliku/>); Uvođenjem vremenskog subjunktora *čim* u prethodni primer dobijamo primer perfektivne upotrebe glagola *semplovati*: *Čim Rijana sempluje Metaliku [...]*.

³⁴ *Dok je serijalizovao oba ova romana u sopstvenim književnim novinama, Dickens je [...]*. Prethodni primer smo dobili tako što smo uveli temporalni subjunktor *dok* u sledeći primer: *Oba ova romana [...] serijalizovao je upravo Dickens u sopstvenim književnim novinama.* (<http://www.art-anima.com/cl6-eseji/ratko-r-radunovic-dobar-los-roman>).

³⁵ *[...] čuvali čitavu deceniju dok di-džej skrečuje.* (<https://issuu.com/orgnlmagazine/docs/original-26>); Modifikacijom prethodnog primera dobijamo primer perfektivno upotrebljenog glagola *skrečovati*: *Nakon što skrečuje, di-džej [...]*.

RNA i VRSRiI	NSP	ODE
		1.6 Make a noise by scraping sth over a hard surface 1.7 Rake the ground w/ the beak or claws in search of food 1.8 Search for sb/sth that is hard to find 1.9 Accomplish sth w/ great effort 1.10 Make a living w/ difficulty 2 Cross out w/ a pen or pencil 2.1 Withdraw a competitor from a competition 2.2 Withdraw from a competition 2.3 Abandon an undertaking or project 3 Play a record using the scratch technique
skremblovati (im)pf³⁶ 1 elektronski onemogućavati nedozvoljen prijem emitovanih signala, naročito televizijskih; kodirati, zaštititi	<i>S1b,</i> <i>p</i>	scramble v. 1 Make one's way quickly or awkwardly up a steep gradient or over rough ground by using one's hands and one's feet 1.1 Move hurriedly from or into a particular place 1.2 Put clothes on hurriedly 1.3 Perform an action or achieve a result hurriedly or w/ difficulty 1.4 Jostle 2 Order a fighter aircraft or its pilot to take off in an emergency or for action 2.1 Take off for emergency action 3 Make sth jumbled 3.1 Cook eggs by beating them w/ a little liquid and then cooking and stirring them gently 3.2 Make a broadcast transmission or telephone conversation unintelligible unless received by an appropriate decoding device 4 <i>American Football</i> run w/ the ball behind the line of scrimmage, avoiding tackles

³⁶ *Dok ga skrembluje, [...]. U konstrukciji prethodnog primera poslužili smo se sledećim: Prvi blok parse prihvata binarni niz sa ulaza, skrembluje ga i organizuje [...]* ([https://www.etrans.rs/common/archive/ETRAN_1955-2006/ET\(R\)AN_1955-2006/eTRAN/47.ETRAN.2003.2/TE%20Telekomunikacije/Poucki%20Stankovic.pdf](https://www.etrans.rs/common/archive/ETRAN_1955-2006/ET(R)AN_1955-2006/eTRAN/47.ETRAN.2003.2/TE%20Telekomunikacije/Poucki%20Stankovic.pdf)), u kojem je glagol *skremblovati* prefektivan.

RNA i VRSRiI	NSP	ODE
skrolovati (im)pf³⁷ 1 pomerati tekst ili grafiku na kompjuterskom ekranu nagore, nadole, ulevo, udesno ili dijagonalno	<i>S1b</i>	scroll v. 1 Move displayed text or graphics in a particular direction on a computer screen in order to view different parts of them 1.1 (of displayed text or graphics) move up, down, or across a computer screen 2 Cause to move like paper rolling or unrolling
sparingovati³⁸ (im)pf³⁹ 1 boksovati bez udaraca ili s lakim udarcima, naročito tokom treninga s drugim bokserom	<i>S1b, p</i>	sparring n. < spar v. 1 Make the motions of boxing without landing heavy blows, as a form of training 1.1 Argue w/ sb without marked hostility 2 (of a gamecock) fight w/ the feet or spurs
startovati (im)pf⁴⁰ 1 počinjati, započinjati ili otpočinjati s nečim / u nečemu ili nešto 2 polaziti, krenuti 3 početi trku 4 pokrenuti motor 5 poleteti (o avionu) 6 u fudbalu, napasti protivničkog igrača s namerom da mu se oduzme lopta 7 napadno i proračunato skretati/ pažnju na sebe; udvarati se	<i>S1b, p, S2b</i>	start v. 1 Begin or be reckoned from a particular point in time or space; come into being 1.1 Embark on a continuing action or a new venture 1.2 Use a particular point, action, or circumstance as an opening for a course of action 1.3 Begin to move or travel 1.4 Begin to engage in an occupation, live through a period, or attend an educational establishment 1.5 Begin one's working life 1.6 Cost at least a specified amount 2 Cause to happen or begin 2.1 Cause a machine to begin to work 2.2 (of a machine) begin operating or being used

³⁷ *evo skrolujem jednu stranicu vec pola sata [...]* (<https://bitcointalk.org/index.php?topic=51450.1960;imode>); Modifikacijom prethodnog primera dobijamo: *Nakon što skrolujem jednu stranicu, [...]*.

³⁸ *[...] čuli smo da je [...] Tipsarević juče [...] sparingovao sa [...] Nadalom [...]* (KSSJ). Sudeći prema ovom primeru, *sparingovati* se koristi i u drugim sportovima, npr. tenisu, u značenju *trenirati sa drugim teniserom kako bi se povećala fizička spremnost*.

³⁹ *Dok je [...] sparingovao sa drugarom, [...]* (<http://www.svetplus.com/vesti/20219/pogledajte-kako-sparinguje-veljko-ranatovi-video>); Uvođenjem vremenskog subjunktora *nakon što* dobijamo: *Nakon što je juče sparingovao sa drugarom, [...]*.

⁴⁰ *[...] Kup startuje tek u oktobru* (KSSJ); *Postoji opasnost da povredi protivnika kad startuje obema nogama [...]* (KSSJ).

RNA i VRSRiI	NSP	ODE
		2.3 Cause or enable to begin doing sth 2.4 Give a signal to competitors to start in a race 3 Flinch 3.1 Move or appear suddenly 3.2 (of eyes) bulge so as to appear to burst out of their sockets 3.3 Be displaced or displace by pressure or shrinkage 3.4 Rouse game from its lair
surfovati ⁴¹ <i>impf</i> 1 održavati se na snažnim i visokim morskim talasima stojeći na specijalnoj dasci; jahati na talasima 2 tragati za informacijama na internetu prelazeći s jednog sajta na drugi; pretraživati	<i>Slp</i>	surf v. 1 Stand or lie on a surfboard and ride on a wave towards the shore 1.1 Ride a wave towards the shore on a surfboard 1.2 Ride on the roof or outside of a fast-moving vehicle 2 Move from site to site on the Internet 2.1 Channel-surf ve
šejkovati <i>impf</i> 1 mućkati sastojke pri spravljanju koktela, naročito u šejkeru	<i>Sib, p</i>	shake v. 1 Tremble 1.1 Cause to tremble 1.2 Tremble uncontrollably from a strong emotion 2 Move an object up and down or from side to side w/ rapid, forceful, jerky movements 2.1 Remove an object or substance from sth by movements of this kind 2.2 Grasp sb and move them roughly to and fro 2.3 Brandish in anger or as a warning 2.4 Get rid of 3 Upset 3.1 Cause a change of mood or attitude by shocking sb

⁴¹ Glagol *surfovati* upotrebljava se i u značenju *prelaziti iz jedne kolovozne trake u drugu velikom brzinom*. Ilustrujemo: *Daću gas, [...] sa dvesta konja obarati brzinski rekord i surfovati iz trake u traku i za to nikome neću odgovarati*. (KSSJ).

RNA i VRSRiI	NSP	ODE
titlovati ⁴² <i>impf</i> 1 ispisivati tekst prevoda sa stranog jezika na kopiju filma, televizijske serije, dokumentarne emisije	<i>S1b</i>	subtitle v. 1 Provide a film or programme w/ subtitles 2 Provide a published work or article w/ a subtitle
trejdovati (<i>impf</i>) ⁴³ 1 razmeniti igrače između profesionalnih sportskih klubova	<i>S1b, p</i>	trade v. 1 Buy and sell goods and services 1.1 Buy or sell a particular product 1.2 (of shares or currency) be bought and sold at a specified price 2 Exchange sth for sth else, as a commercial transaction 2.1 Give and receive insults or blows 2.2 <i>North American</i> Transfer a player to another team
tripovati ⁴⁴ <i>impf</i> 1 umišljati nešto, ob. pod uticajem droga	<i>S1b</i>	trip v. 1 Stumble 1.1 Cause to stumble and fall 1.2 Make a mistake 1.3 Catch out 2 Walk, run, or dance w/ quick light steps 2.1 (of words) flow lightly and easily 3 Activate a mechanism, by contact w/ an electrical device 3.1 Disconnect automatically as a safety measure 4 Release and raise an anchor from the seabed using a cable 4.1 Turn a yard or other object from a horizontal to a vertical position for lowering 5 Experience hallucinations induced by taking a psychedelic drug, esp. LSD 5.1 <i>North American</i> Be behaving in an irrational or crazy way 6 Go on a short journey

⁴² Budući da RNA i VRSRiI ne navode englesku leksemu koja je poslužila kao osnova, a da je pod odrednicom *subtitle, v.* (ODE) dato značenje preuzeto u anglicizmu *titlovati*, osnovom ovde smatramo ovaj glagol.

⁴³ V. fusnotu br. 20; *Vole da, nakon što trejduju igrača, on provede celo leto tamo.* Ovaj primer je konstruisan na osnovu drugog primera u fusnoti br. 20).

⁴⁴ Dato značenje glagola se u svakodnevnom govoru proširilo tako da se on koristi i kao sinonim za glagol *misliti*. Ilustrujemo: *Utripovala je da hoću da postanem kuvar. Nek' tripuje šta hoće, [...]. Ako misli da je [...]* (KSSJ).

Morfološkom analizom korpusne građe zapažamo da se sufiks *-ovati* dodaje na prethodno fonološki adaptiran oblik engleske lekseme (glagola ili imenice). Pritom se kao osnova najčešće javlja engleski glagol (31 primer) u punom ili izmenjenom obliku. Ilustracije radi, *brejkovati* je tvoren elipsom⁴⁵, tj. eliminacijom jedinice *dens* iz oblika *brejkdens* nastalog potpunom transfonemizacijom, i dodavanjem sufiksa *-ovati*. S druge strane, *titlovati* je nastao procesom skraćivanja gde je u potpuno transfonemizovanom obliku *sabtitl* eliminisan prefiks *sab-* i dodato *-ovati*. Od 31 glagolske osnove, dve pripadaju kategoriji fraznih glagola (*back up* i *log in/on*). U formiranju morfološkog lika glagola *bekapovati* došlo je do spajanja glagola i partikule i dodavanja sufiksa. Da to nije uvek slučaj kada se kao osnova javi frazni glagol, potvrđuje leksema *ulogovati se*. Na osnovu nje vidimo da u procesu potpune transmorfemizacije anglicizama od fraznih glagola može doći i do prevođenja i prenošenja partikule (npr. *in/on*) kao prefiksa. Pet anglicizama nastalo je pridruživanjem predmetnog sufiksa: (a) punoj engleskoj imenici na *-ing* u njenom transfonemizovanom obliku kao u: *dopingovati*, *rejtingovati*, *sparingovati*; (b) skraćenom transfonemizovanom obliku izvedenice *kick-boxing* u *kik-boksovati*, i c) kombinaciji mehanizma skraćivanja i elipse u *bildovati*, u kojem se elipsa ogleda u uklanjanju fonološki adaptirane jedinice *bodi*, a skraćivanje u eliminaciji sufiksa *-ing*.

Kao važna razlika u glagolskim sistemima dvaju jezika izdvaja se morfološkisani vid u srpskom kao slovenskom jeziku u kojem je, za razliku od engleskog, ova kategorija vrlo razvijena. Tako se u srpskom glagoli u odnosu na aspekt dele na perfektivne i imperfektivne (Mrazović i Vukadinović, 2009: 80). U našem korpusu, njih 13 su imperfektivni, a 23 dvovidski⁴⁶, s tim što oni koji izražavaju samo nesvršeni vid prefiksacijom tvore svršeni vid (npr. *iz-repovati*, *od-repovati*).

Što se tiče NSP, kod 29 anglicizama beležimo suženje značenja⁴⁷ (kod preostalih 7 zabeležena je S_0), od kojih kod 11 u broju S_{1b} , šest u polju S_{1p} , a čak 12 anglicizama ostvaruje tzv. dvostruko suženje (Filipović, R., 1986: 169),

⁴⁵ U *elipsi* se izostavlja afiks, a u *skraćivanju* cela leksička jedinica (Savić, 2014: 470; Filipović, R., 1990: 43).

⁴⁶ Spasojević (2015: 229) piše da je sufiks *-ovati* kao najučestaliji kod dvovidskih glagola domaćeg porekla preneo taj svoj "potencijal izražavanja perfektivnosti i imperfektivnosti" i na tvorbu glagola od stranih osnova.

⁴⁷ Filipović (1990: 38) navodi ovaj NSP kao najčešći u hrvatskom ili srpskom.

tj. i u broju i u polju ($S_{1b,p}$). Kod dva primera (*apdejtovati* i *startovati*) uočili smo nešto složenije procese adaptacije na semantičkom nivou u odnosu na ostatak građe. Naime, kod *apdejtovati* je prvo došlo do suženja u značenjskom polju, a zatim do razvoja potpuno novog značenja. Kod *startovati* su se nakon dvostrukog suženja razvila čak dva nova značenja. Dodajmo i to da u našem korpusu nije zabeležen nijedan slučaj S_0 kod polisemičnih već samo kod monosemičnih leksema.

Osvrnemo li se na značenja anglicizama, videćemo da oni označavaju pojmove iz sledećih oblasti: (a) računarstvo: 14; (b) zabava: 10; c) sport: 9; (č) razno: 9. Da su se kao “najplodnije” pokazale baš ove dve oblasti, ne treba da nas iznenađuje jer živimo u vremenu vladavine modernih mašina, uređaja i, da se poslužimo jednim široko rasprostranjenim anglicizmom, *gadžeta*.

4. ZAKLJUČAK

Sprovedena analiza pokazala je da anglicizacija i te kako ima odjeka u srpskom jeziku, osobito u oblastima računarstva i zabave. Premda anglicizmi u dvema oblastima popunjavaju leksičke praznine i tako opravdavaju svoje prisustvo u srpskom jeziku, uvek treba imati na umu mogućnost izražavanja noviteta preuzetih iz stranih jezika izrazima iz sopstvenog jezičkog inventara. Drukčije rečeno, ne mora se nužno s “pozajmljenom” idejom preuzimati i leksema. Iako je, nesumnjivo, lakše.

Dalje, analizirani primeri podležu svim trima vrstama semantičkog prilagođavanja, pri čemu preovlađuje suženje, dok je proširenje značenja zabeleženo tek kod dva anglicizma. S obzirom na to da su čak 23 anglicizma aspektno ambivalentni, postavlja se pitanje povećanja broja dvovidskih glagola u srpskom usled prisustva strane osnove. Ostaje da se detaljnom analizom većeg broja primera isto proveriti, kao i to da li se kao osnova anglicizama na *-ovati* može javiti prilog, pridev ili pak prošli particip engleskog glagola, kao u *sinovati*⁴⁸. U vezi sa ovim, smatramo osnovanim predlog da se u budućim leksikografskim poduhvatima u kojima se obrađuju ksenizmi decidno naznači ono što se smatra osnovom. Pažnju bi

⁴⁸ [...] *ni da šerujemo* [...] *ni da sinujemo* [...], preuzeto sa: <<https://www.kolubarske.rs/sr/vesti/mbto/3840/>>. Ovaj anglicizam je tvoren dodavanjem sufiksa na fonološki adaptiran oblik prošlog participa glagola *see* (*seen* + *-ova* + *-ti*).

svakako trebalo usmeriti i na praćenje i objašnjenje eventualnih promena u značenjima ovde analiziranih anglicizama kako bi se *apdejtovani* postojeći rečnici, kao i na praćenje oblasti u kojima se javljaju novi anglicizmi, jer su one pokazatelji nekih širih društvenih promena.

Literatura

1. Filipović, R., 1986. *Teorija jezika u kontaktu: uvod u lingvistiku jezičnih dodira*. Zagreb: Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti: Školska knjiga.
2. Filipović, R., 1990. *Anglicizmi u hrvatskom ili srpskom jeziku: porijeklo, razvoj, značenje*. Zagreb: Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti: Školska knjiga.
3. Filipović, J., 2009. *Moć reči: ogledi iz kritičke sociolingvistike*. Beograd: Zadužbina Andrejević: Filološki fakultet.
4. Galstayn, A., 2012. "Anglicisms in Armenian: Process of adaptation". In: Furiassi, C., Pulcini, V. & Rodríguez González, F. eds. *The Anglicization of European Lexis*. Amsterdam: John Benjamins, 149–166.
5. Mišić Ilić, B., 2011. "Anglosrpski i serglis: dva varijeteta srpskog jezika nastala pod uticajem engleskog". U: Vasić, V. ur. Zbornik radova *Jezik u upotrebi*. Beograd: Društvo za primenjenu lingvistiku Srbije: Filološki fakultet; Novi Sad: Filozofski fakultet, 71–93.
6. Mišić Ilić, B., 2014. "Is there life in Serbia without anglicisms?: a pragmatic view". U: Prčić, T., Marković, M. ur. Zbornik radova *Engleski jezik i anglofone književnosti u teoriji i praksi*. Novi Sad: Filozofski fakultet: Orfelin izdavaštvo, 337–355.
7. Mrazović, P., Vukadinović, Z., 2009. *Gramatika srpskog jezika za strance*. Sremski Karlovci; Novi Sad: Izdavačka knjižarnica Zorana Stojanovića.
8. Onysko, A., 2007. *Anglicisms in German: borrowing, lexical productivity, and written codeswitching*. Berlin; New York: Walter de Gruyter.
9. Пипер, П., Клајн, И., 2015. *Нормативна граматика српског језика*, Нови Сад: Матица српска.
10. Prčić, T., 2004. "O anglicizmima iz četiri različita ali međupovezana ugla". U: *Zbornik Mатице српске за филологију и лингвистику*. Нови Сад: Матица српска, 113–129.
11. Prčić, T., 2005. *Engleski u srpskom*. Novi Sad: Zmaj.
12. Pulcini, V., Furiassi, C. & Rodríguez González, F., 2012. The lexical influence of English on European languages: From words to phraseology. In:

- Furiasi, C., Pulcini, V. & Rodríguez González, F. eds. *The Anglicization of European Lexis*. Amsterdam: John Benjamins, pp. 1–24.
13. Sapir, E., 1921. *Language: an introduction to the study of speech*. New York: Harcourt, Brace and Company.
  14. Савић, М., 2014. “Псеудоанглицизми у српском језику”, У: Гудурић, С., Стефановић, М. ур. Тематски зборник *Језици и културе у времену и простору*. Нови Сад: Филозофски факултет, 467–477.
  15. Спасојевић, М., 2015. *Двовидски глаголи у савременом српском језику*, Докторска дисертација. Београд: Филолошки факултет.

Izvori

1. Androidsrbiya.rs. (2012). Android Srbija – Vesti, Zanimljivosti, Recenzije, Mali oglasi, Forum... [online]. Dostupno na: <<http://www.androidsrbiya.rs/FORUM/viewtopic.php?f=139&t=3385&start=135>> [6. 10. 2018].
2. B92 (2013). Finalisti pripremaju ličnu promociju – B92 Veliki Brat [online]. Dostupno na: <http://www.b92.net/velikibrat/komentari.php?nav_id=711052> [6. 10. 2018].
3. B92 (2014). ASUS predstavio novi laptop za gejmere – B92 [online]. Dostupno na: <http://www.b92.net/mobilni/tehnopolis/komentari.php?nav_id=855343> [6. 10. 2018].
4. Bitcointalk.org (2017). Српски (Serbian) [online]. Dostupno na: <<https://bitcointalk.org/index.php?topic=51450.1960;imode>> [6. 10. 2018].
5. Bojović, B. (2016). Eduka Plus u akciji – “Budi profi – apdejtuj se” [online]. Eduka Plus. Dostupno na: <<http://edukaplus.com/naucitebrzo/eduka-plus-u-akciji-budi-profi-apdejtuj-se/>> [2. 8. 2018].
6. Forum B92 (2006). Stanje duse – Page 22 – Lingvistika [online]. Dostupno na: <<https://forum.b92.net/topic/25657-stanje-duse/page-22>> [6. 10. 2018].
7. Forum.androidsrbiya.rs (2013). Android Srbija – Vesti, Zanimljivosti, Recenzije, Mali oglasi, Forum... [online]. Dostupno na: <<http://forum.androidsrbiya.rs/viewtopic.php?p=80897>> [6. 10. 2018].
8. Forum.benchmark.rs (2012). Benchmark forum [online]. Dostupno na: <<https://forum.benchmark.rs/showthread.php?293504-Preporuka-za-jeftin-laptop&p=3040442&viewfull=1&styleid=22>> [6. 10. 2018].
9. Forum.elektricar024.com (2018). Ograniceno vreme logovanja – Forum 024 [online]. Dostupno na: <<https://forum.elektricar024.com/viewtopic.php?t=517>> [6. 10. 2018].

10. Forum.klix.ba (2014). Android OS – Page 544 – Forum Klix.ba [online]. Dostupno na: <<https://forum.klix.ba/android-os-t83095s13575.html>. > [6. 10. 2018].
11. J. B. (2012). “Pogledajte kako sparinguje Veljko Ražnatović (Video) – ShowBiz – Region – Vesti – Svet Plus” [online]. Svet Plus. Dostupno na: <<http://www.svetplus.com/vesti/20219/pogledajte-kako-sparinguje-veljko-ranatovi-video>> [6. 10. 2018].
12. KEVAZAKON (2015). “Poruka za sve generacije na Tviteru i Fejsu – Umešto statusa | KEVAZAKON” [online]. Dostupno na: <<http://kevazakon.com/poruka-za-sve-generacije-na-tviteru-i-fejsu-umesto-statusa/>> [6. 10. 2018].
13. KSSJ (n. d.) Vitas, D., Utvić, M., *Korpus savremenog srpskog jezika* [online]. Dostupno na: <<http://www.korpus.matf.bg.ac.rs>>.
14. M. J. (2015). “Bane Sanšajn: Dopingovao sam se ispod mosta, ali nisam tukao policajca” [online]. Blic.rs. Dostupno na: <<https://www.blic.rs/vesti/hronika/bane-sansajn-dopingovao-sam-se-ispod-mosta-ali-nisam-tukao-policajca/3b2bqwl>> [6. 10. 2018].
15. M. S. P. (2016). “Kreće rijaliti ‘Zabela 24/7’!” [online]. Alo. Dostupno na: <<http://www.alo.rs/razbibriga/preleske/krece-rijaliti-zabela-24-7/40741/vest>> [6. 10. 2018].
16. Milenković, D. (2017). “Kreatori i alati: Andrija Kovač, kreativni direktor” [online]. Startit. Dostupno na: <<https://startit.rs/kreatori-i-alati-andrija-kovac-kreativni-direktor/>> [6. 10. 2018].
17. Mozzartsport.com (2018). “INTERVJU – Nemanja Nedović: Jesam li te za ovo platio 1.000?” (VIDEO) [online]. Dostupno na: <<https://www.mozzartsport.com/kosarka/vesti/intervju-nemanja-nedovic-jesam-li-te-za-ovo-platio-1-000-evra-video/298396>> [6. 10. 2018].
18. Navidiku.rs. (2010). Cenzurisanje filmova [online]. Dostupno na: <https://www.navidiku.rs/magazin/zabava/cenzurisanje-filmova_14475/> [6. 10. 2018].
19. ODE: Oxford Dictionaries | English (n. d.) *English Dictionary, Thesaurus & Grammar help* | *Oxford Dictionaries*. [online] Dostupno na: <<https://en.oxforddictionaries.com/>>.
20. Original Magazin (2017). Original #26. Issuu [online]. Dostupno na: <<https://issuu.com/orgnlmagazine/docs/original-26>> [6. 10. 2018].
21. Paramentić, M. (2015). “Čovek je ličnost, a ne profil” [online]. Kolubarske. Dostupno na: <<https://www.kolubarske.rs/sr/vesti/mbto/3840/>> [13. 4. 2018].
22. Poučki, V., Stanković, Z. (2003). “Jedna realizacija predajnika za V.34 modemski protokol” [online]. Etran.rs. Dostupno na: <<https://www.etrans.rs/>>

- common/archive/ETRAN_1955-2006/ET(R)AN_1955-2006/eTRAN/47. ETRAN.2003.2/TE%20Telekomunikacije/Poucki%20Stankovic.pdf. > [6. 10. 2018].
23. Radio Television of Serbia RTS (2012). “Sto godina biblioteke u Vlasotincu”. Rts.rs [online]. Dostupno na: <<http://www.rts.rs/page/stories/sr/story/57/srbija-danas/1075314/sto-godina-biblioteke-u-vlasotincu.html>> [6. 10. 2018].
  24. Radunović, R. R. (n. d.) “Dobar loš roman · Art-Anima” [online]. Art-Anima. Dostupno na: <<http://www.art-anima.com/c16-eseji/ratko-r-radunovic-dobar-los-roman>> [6. 10. 2018].
  25. Ragbi Savez Srbije (2016). “Radovi juniori ubedljivi na otvaranju sezone” [online]. Ragbi Savez Srbije. Dostupno na: <<http://rugbyserbia.com/radovi-juniori-ubedljivi-na-otvaranju-sezone/>> [11. 4. 2018].
  26. Rilak, M. (2018). “Kako država digitalizuje svoje usluge: Put do birokratije bez šaltera i hartije | Biznis i Finansije” [online]. Biznis i Finansije. Dostupno na: <<http://bif.rs/2018/05/kako-drzava-digitalizuje-svoje-usluge-put-birokratije-bez-saltera-hartije/>> [6. 10. 2018].
  27. RNA (2018). Vasić, V. i dr., *Rečnik novijih anglicizama: du yu speak anglo-srpski?* [elektronska knjiga]. Novi Sad: Filozofski fakultet. Dostupno na: <<http://digitalna.ff.uns.ac.rs/sadrzaj/2018/978-86-6065-451-1>>.
  28. Sport.blic.rs (2015). Blic Online [online]. Dostupno na: <<https://sport.blic.rs/forum/okafor-bacanjem-dresa-pokazao-nezadovoljstvo-to-je,0,2430550,195502462,czytaj.html>> [6. 10. 2018].
  29. Stanojević, Z. (2003). “Kad mirovnjaci hakuju” [online]. Nedeljnik *Vreme*. Dostupno na: <<https://www.vreme.com/cms/view.php?id=336163>> [6. 10. 2018].
  30. Tošić, U. (2015). “Rijana sempluje Metaliku” [online]. NisCafe. Dostupno na: <<http://www.niscafe.com/rijana-sempluje-metaliku/>> [6. 10. 2018].
  31. VRSRII (2010). Клајн, И., Шипка, М., *Велики речник страних речи и израза*. Нови Сад: Прометеј.
  32. Yugiohsrbija.serbianforum.info. (2010). kcvds update – Page 2 [online]. yugiohsrbija.serbianforum.info. Dostupno na: <<http://yugiohsrbija.serbianforum.info/t764p25-kcvds-update>> [6. 10. 2018].

A MORPHO-SEMANTIC ANALYSIS OF VERBAL ANGLICISMS IN *-OVATI* IN SERBIAN

Summary

The paper analyzes thirty-six verbal anglicisms ending in *-ovati* such as *brejkovati*, *rejvovati*, *skremblovati* in terms of their morpho-semantic adaptation in the Serbian lexicon. The anglicisms, together with their meanings, are excerpted from the *Rečnik novijih anglicizama*. For those anglicisms which are not provided with a meaning within the *Rečnik novijih anglicizama*, the *Veliki rečnik stranih reči i izraza* has been consulted. The paper also aims at determining the areas within which these anglicisms most frequently arise. The morphological analysis shows that the anglicisms in question are mainly (thirty-one) formed by adding the suffix to the phonemically adapted English verb, in its full or slightly altered form (through ellipsis and/or clipping). The remaining five examples are formed by adding the suffix to the full or phonemically adapted English noun ending in *-ing*. When contrasted with their English bases as glossed in the online edition of the *Oxford Dictionary of English*, twenty-nine anglicisms show semantic narrowing, both in number and field, whereas the remaining seven examples show zero semantic extension. Two anglicisms (*apdejtovati* and *startovati*), after being fully integrated into the Serbian language, have undergone semantic extension. The analyzed examples have mostly been borrowed within the areas of computing and entertainment.

Key words: *verbal anglicisms, suffix -ovati, Serbian, morpho-semantic analysis*